

9. Sınıf

YENİ

Coğrafya

KAZANIM

DEĞERLENDİRME

TESTİ

ÇEK KOPAR
24 ADET

✓ Yeni Nesil Sorularla

✓ Konu Kazanım Odaklı

✓ Akıllı Tahta Uyumlu

1985'ten beri...

ÖZDEBİR
YAYINLARI

COĞRAFYA

TEST 1

9. SINIF

nsan

4. Doğal ortamda meydana gelen geçici veya sürekli değişimlere doğa olayı denir.

Buna göre, seçeneklerden hangisi bir doğa olayıdır?

- A) Şehirlerin kurulması
- B) Sanayi faaliyetleri
- C) Nüfus hareketleri
- D) Kütle hareketleri
- E) Turizm faaliyetleri

5. Öğretmen derste "Yalancı baharın etkisini hissettirdiği şu kış gününde, sıcaklığın yükselmesine aldanan ağaçlar çiçek açtı." şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Buna göre, ifadeyi kullanan bir öğretmen doğal ortam elemanlarından hangilerini konu edinmiştir?

- A) Atmosfer – Biyosfer
- B) Atmosfer – Hidrosfer
- C) Litosfer – Biyosfer
- D) Litosfer – Hidrosfer
- E) Hidrosfer – Biyosfer

6. Litosfer, hidrosfer, atmosfer ve biyosfer doğayı oluşturan 4 temel ortamdır.

Buna göre,

- I. yeraltı suları,
- II. kayaçlar,
- III. hayvanlar,
- IV. okyanuslar

doğayı oluşturan 4 temel ortamla eşleştirildiğinde, hangisine ait bir doğal ortam unsuru verilmediği görülür?

- A) Yalnız Hidrosfer
- B) Yalnız Litosfer
- C) Yalnız Atmosfer
- D) Biyosfer ve Atmosfer
- E) Hidrosfer ve Litosfer

Doğa ve İnsan

1. Doğal şartlar altında gelişen, canlı ve cansız tüm varlıkları içeren ortama doğal ortam denir. İnsanın ihtiyaçlarını karşılamak için doğal ortamda yapmış olduğu yaşamsal aktivitelerinin gerçekleştiği yaşam alanına ise "beşerî ortam" denir.

Aşağıdakilerden hangisinde doğal ortamın beşerî ortam üzerindeki etkisine örnek verilmiştir?

- A) Engebenin fazla olduğu alanlarda yol yapım giderlerinin fazla olması
B) Ağaç kullanımının artmasıyla ormanlık alanların daralması
C) Çöl iklim bölgesinde yaşayan insanların develeri ulaşım amaçlı kullanması
D) Soğuk iklim bölgelerindeki insanların, soğuktan korunmak için kalın kıyafetler giymesi
E) Ekvatorial bölgede yerleşmelerin yüksek alanlara yapılması
2. Aşağıdaki tabloda doğayı oluşturan dört temel ortam ve bu ortamlara ait bazı unsurlar eşleştirilmiştir.

Doğal Ortam Unsurları	DOĞAL ORTAMLAR			
	Litosfer	Atmosfer	Hidrosfer	Biyosfer
Kayaçlar	✓			
Bitkiler				✓
Yer altı suları			✓	
Rüzgârlar		✓		
Mikroorganizmalar	✓			

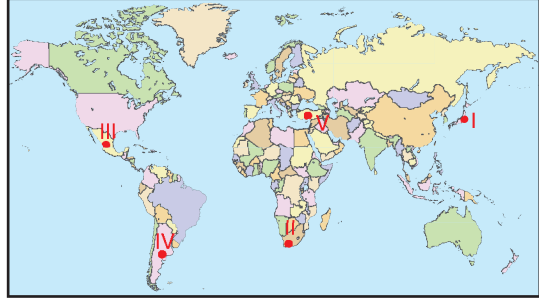
Bu talodaki doğal unsur ve doğal ortam eşleştirmelerinden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5
3. Doğayı oluşturan ve birbirleri ile etkileşim içinde olan öğelere doğal ortam öğeleri denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal ortamı oluşturan öğelerden biri değildir?

- A) Atmosfer B) Astenosfer C) Biyosfer
D) Hidrosfer E) Litosfer

4. Bilim ve teknoloji alanlarında gelişme gösteren ülkelerin doğal çevre üzerindeki etkisi gelişmemiş ülkelere göre daha fazladır.

Buna göre haritada numaralanmış ülkelerin hangisinin doğal çevre üzerindeki etkisi diğerlerine göre daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Öğretmen derste "Yalancı baharın etkisini hissettirdiği şu kış gününde, sıcaklığın yükselmesine aldanan ağaçlar çiçek açtı." şeklinde bir açıklama yapmıştır.

Buna göre öğretmenin bu açıklaması aşağıdaki doğal ortam elemanlarından hangileri ile ilgilidir?

- A) Atmosfer – Biyosfer
B) Atmosfer – Hidrosfer
C) Litosfer – Biyosfer
D) Litosfer – Hidrosfer
E) Hidrosfer – Biyosfer

6. Litosfer, hidrosfer, atmosfer ve biyosfer doğayı oluşturan dört temel ortamdır.

Buna göre litosfer, hidrosfer, atmosfer, biyosfer,

- I. yer altı suları,
II. kayaçlar,
III. hayvanlar,
IV. okyanuslar

unsurları ile eşleştirilirse hangileri dışarıda kalır?

- A) Yalnız hidrosfer B) Yalnız litosfer
C) Yalnız atmosfer D) Biyosfer ve atmosfer
E) Hidrosfer ve litosfer

7. Aşağıdakilerden hangisinde insanın doğa üzerindeki etkisinden bahsedilmiştir?

- A) Alaska'da ulaşımda köpeklerin kullanılması
- B) Güneydoğu Asya'da temel besin maddesi olarak daha çok pirincin kullanılması
- C) Ekvatorial bölgelerde konut yapımında daha çok ağaç malzemenin kullanılması
- D) Çöl bölgelerinde yerleşmelerin vahalarda toplanması
- E) Brezilya'da yağmur ormanlarının bulunduğu alanların tarım alanına dönüştürülmesi

8. I. Endonezya'da kıyıya vuran ölü balinanın midesinde 6 kg çöp çıktı.
 II. Rokatenda Yanardağı'ndan yayılan lavlar 6 kişinin hayatını kaybetmesine neden oldu.
 III. Cakarta şehrinde etkili olan yağışlarda 9 kişi hayatını kaybetti.
 IV. Ambon şehrinde meydana gelen depremde 36 kişi hayatını kaybetti.
 V. Cakarta'nın hava kirliliği sağlıksız seviyesine ulaştı.

Yukarıda Endonezya'da yakın zamanda meydana gelen ve basına yansıyan bazı haberler verilmiştir.

Bu olayların hangilerinde insanın doğaya etkisinden bahsedilebilir?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

9. İnsanın coğrafi ortamda yapmış olduğu faaliyetlerin bir kısmı doğa için olumsuz sonuçlara neden olabilir.

Buna göre;

- I. tarım alanı oluşturmak için sulak alanların kurutulması,
- II. akarsuların tarımsal sulamada kullanılması,
- III. enerji ihtiyacını karşılamak için rüzgâr santrallerinin kurulması,
- IV. akarsu vadisi boyunca yerleşim alanlarının oluşturulması

faaliyetlerinden hangileri doğa için olumsuz sonuçlar doğurur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. Bir grup bilim insanı, Bursa ve çevresinde araştırma yapmış, araştırma yapılan yörenin özellikleri ile ilgili aşağıdaki bilgileri edinmişlerdir.

- I. Fay hatları oldukça fazladır.
- II. Uludağ, bitki örtüsü çeşitliliği açısından zengindir.
- III. Sanayi faaliyetleri oldukça gelişmiştir.
- IV. Akdeniz iklim özellikleri görülür.

Buna göre yörenin özelliklerinden hangilerinde doğal unsurlardan bahsedilmemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11.

I

II

III

Yukarıda verilen görsellerden hangilerinde insanın doğal çevre üzerindeki dönüştürücü etkisinden bahsedilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

12. Aşağıdaki gelişmelerin hangisinden sonra insanların doğa üzerindeki hâkimiyeti daha fazla artmıştır?

- A) Yerleşik hayata geçilmesi
- B) Yazının icadı
- C) Pusulanın bulunması
- D) Coğrafi Keşifler
- E) Sanayi Devrimi

Bir Bilim Olarak Coğrafya

1. Ankara Üniversitesi Coğrafya Bölümü'nde yüksek lisans yapan Coğrafya Öğretmeni Hasan Bey'in tez konusu Çankırı ve çevresinin karstik topoğrafyasının oluşumu ve gelişimidir.

Buna göre Hasan Bey'in tez konusunun coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Kartografya B) Jeomorfoloji C) Hidrografya
D) Klimatoloji E) Biyocoğrafya

2. Beşerî coğrafya insanların yeryüzüne dağılışını ve bu dağılışıta rol oynayan faktörleri, yaşama biçimlerini ve yaptıkları faaliyetleri inceler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi beşerî coğrafyanın alt dallarından biri değildir?

- A) Biyocoğrafya B) Nüfus coğrafyası
C) Sanayi coğrafyası D) Ulaşım coğrafyası
E) Siyasi coğrafya

3. Siyasi coğrafya üzerine doktora çalışması yapan bir bilim insanının aşağıda verilen bilim dallarının hangisinden yararlanmaz?

- A) Uluslararası ilişkiler B) Tarih
C) Demografi D) Jeofizik
E) İktisat

4. Biyocoğrafya alanında çalışmalarda bulunan bir bilim insanı;

- I. zooloji,
II. botanik,
III. filoloji

bilim dallarının hangilerinden yararlanmaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. I. Klimatoloji; atmosferi inceler, çalışmalarında daha çok meteoroloji biliminin verilerinden yararlanır.
II. Jeomorfoloji; litosferi inceler, antropoloji biliminin verilerinden yararlanır.
III. Hidrografya; hidrosferi inceler, çalışmalarında daha çok hidroloji biliminden yararlanır.
IV. Biyocoğrafya; biyosferi inceler, demografi biliminin verilerini kullanır.

Coğrafya biliminin alt dalları ile ilgili olarak verilen yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Nil Dünya'nın en uzun nehridir. Havzası, Afrika kıtasının onda birini kaplar. Güneyden, kuzeye doğru akar. Beyaz Nil, Mavi Nil ve Atbarah Nil olmak üzere üç kolu vardır.

Nil Nehri ile ilgili verilen bu bilgiler, coğrafyanın aşağıdaki dallarından hangisi ile ilgilidir?

- A) Biyocoğrafya B) Jeomorfoloji
C) Hidrografya D) Klimatoloji
E) Kartografya

7. Coğrafya dersinde Metin Öğretmen, öğrencilerden Ayşe'ye Karadeniz ormanlarının genel özelliklerini, Ahmet'e Türkiye'de göllerin oluşum özelliklerini, Deniz'e ise Türkiye'de kıyı tipleri ve özelliklerini araştırmalarını ve edindikleri bilgileri sınıfta arkadaşlarına sunmalarını istemiştir.

Buna göre öğrencilerin yapacakları araştırmalar coğrafyanın hangi alt dallarıyla ilgili olacaktır?

	Ayşe	Ahmet	Deniz
A) Klimatoloji	Biyocoğrafya	Hidrografya	
B) Biyocoğrafya	Hidrografya	Jeomorfoloji	
C) Tarım coğrafyası	Hidrografya	Klimatoloji	
D) Biyocoğrafya	Klimatoloji	Hidrografya	
E) Hidrografya	Biyocoğrafya	Tarım coğrafyası	

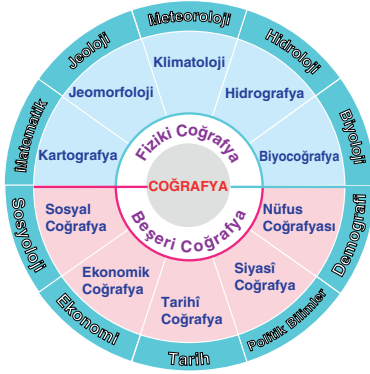
8. Aşağıda coğrafya bilimine yardımcı olan bazı bilim dallarının tanımları verilmiştir.

- Yeryüzündeki göllerin oluşum özelliklerini inceler.
- Toprağın yapısını, oluşumunu ve yeryüzündeki dağılışını inceler.
- Atmosferde meydana gelen hava olaylarının oluşumunu, gelişimini ve değişimini inceler.
- Bitkilerin yaşam biçimlerini, özelliklerini ve biyokimyasal süreçlerini inceler.

Buna göre aşağıda verilen bilim dallarından hangisinin tanımı verilmemiştir?

- A) Botanik B) Limnoloji C) Pedoloji
D) Petrografi E) Meteoroloji

9.

Bu kavram ağı incelendiğinde, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

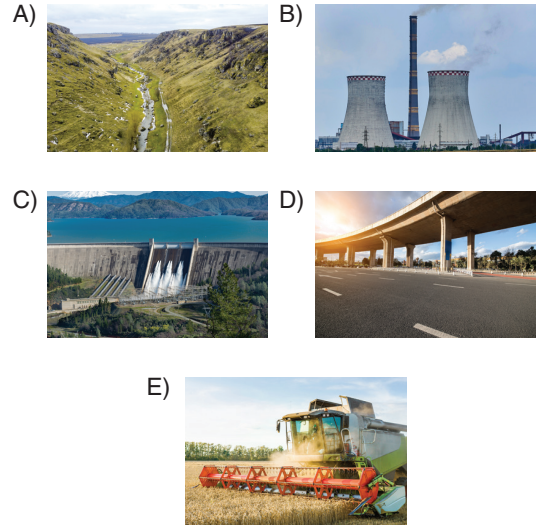
- A) Coğrafya, fiziki ve beşerî coğrafya olmak üzere iki alt dala ayrılır.
B) Coğrafya bilimi, çalışmalarında diğer bilim dallarından yararlanır.
C) Tarih, coğrafya biliminin bir alt dalıdır.
D) Coğrafya bilimi, doğal ve beşerî unsurları inceler.
E) Coğrafya bilimi, insanların ekonomik faaliyetlerini inceler.

10. I. Limnoloji
II. Potamoloji
III. Jeoloji
IV. Petrografi

Yukarıdakilerden hangileri jeomorfolojiye yardımcı olan bilimler arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıdaki görsellerden hangisi beşerî coğrafyanın inceleme alanına girmez?

12. • Jeoloji • Hidroloji • Psikoloji
• Antropoloji • Sosyoloji

Fiziki coğrafya, çalışmalarında yukarıdaki bilim dallarından kaç tanesinin bulgularından yararlanır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Coğrafya Biliminin Geçmişten Günümüze Gelişimi

1. *Geographika* adlı eseri, yazıldığı döneme kadar olan eserlere bakıldığında Anadolu coğrafyası ile ilgili en kapsamlı bilgileri içeren rehber kitaptır. Eserin günümüz Türkçesi ile basılmış "Antik Anadolu Coğrafyası" isimli kısmı olan XII, XIII ve XIV. ciltleri yurdumuzun tarihî coğrafyasıyla ilgili bilgileri içermektedir.

Verilen eser, aşağıdaki coğrafyacıardan hangisine aittir?

- A) Batlamyus
B) Eratosthenes
C) Strabon
D) Poseidonios
E) İbn-i Batuta

2. Aşağıdaki verilen kitaplardan hangisinin coğrafya biliminin gelişmesine katkısı bulunmaz?

- A) Divan-ı Hikmet
B) Kitabı Roger
C) Cosmos
D) Cihannüma
E) Kitab-ı Bahriye

3. I. Eratosthenes
II. Strabon
III. Alexander von Humboldt
IV. Carl Ritter

Verilen bilim insanlarından hangileri coğrafyanın bilimsel bir karakter kazanmasında etkili olmuştur?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıda verilen coğrafyacıardan hangisinin yaptığı çalışmalar diğerlerine göre günümüze daha yakın bir zamanda gerçekleşmiştir?

- A) Kâtip Çelebi
B) İbn-i Haldun
C) Evliya Çelebi
D) Carl Ritter
E) Piri Reis

5. İbn-i Batuta gezdiği alanlardaki toplumsal yapıları, zenginlik kaynaklarını, din, dil ve gelenek gibi özellikleri anlatmıştır.

Buna göre İbn-i Batuta'nın coğrafya biliminin;

- I. Ekonomik Coğrafya
II. Kültürel Coğrafya
III. Biyocoğrafya
IV. Sular Coğrafyası

alt dallarından hangileri ile ilgili çalışma yaptığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. • Coğrafya kelimesini ilk kez söyleyen filozof, İskenderiye'de yaşamıştır.
• Bölgesel coğrafya akımının öncüsüdür.
• Fiziki coğrafyanın kurucusu olarak kabul edilir.
• *Mukaddime* isimli eserinde XIV. yüzyıl Arap coğrafyasını yazmıştır.

Verilen bilgiler ile aşağıdaki bilim insanları eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Eratosthenes
B) Vidal de La Blache
C) Kaşgarlı Mahmut
D) Alexander Von Humboldt
E) İbn-i Haldun

7. Osmanlı Devlet'inde yapılan coğrafi çalışmalar; yabancı coğrafyacıların eserlerinin tercüme edilmesi, harita çizim çalışmaları, seyahatname eserlerinin yazımı şeklinde sıralanabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Dönemi'nde yaşamış coğrafyacılarından biri değildir?

- A) Piri Reis
- B) El Harizmi
- C) Evliya Çelebi
- D) Kâtip Çelebi
- E) Seydi Ali Reis

8. Aşağıda verilen eserlerden hangisi Piri Reis'e aittir?

- A) Cihannüma
- B) Kitab-ı Bahriye
- C) Kitabı Roger
- D) Seyahatname
- E) Mukaddime

9. 973 – 1050 yılları arasında yaşamış olan , *Kanun el Maksudi* adlı eseri yazmıştır. Dünya'nın boyutları, yarıçapı, çevresi ve eksen eğikliği hakkında araştırmalar yapmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) El-Biruni
- B) İbn-i Batuta
- C) Tales
- D) Evliya Çelebi
- E) Piri Reis

10. • Geographika
• Kitabı Roger
• Mukaddime
• Cihannüma

Yukarıdaki coğrafi eserlerle aşağıdaki bilim insanları eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Amasyalı Strabon
- B) Muhammed İdrisi
- C) İbn-i Haldun
- D) Ortelius
- E) Kâtip Çelebi

11. Orta Çağ'da coğrafyanın gelişimi ile ilgili,

- I. Hristiyan din adamlarının özgür düşüncüyü kısıtlayıcı tutumları, Haçlı Seferleri'nin bilim kurumlarına ve kütüphanelere zarar vermesi nedeniyle Batı dünyası bilimsel alanda gerilemiştir.
- II. Türk ve Müslüman bilim insanları yazdıkları eserlerle coğrafya biliminin gelişmesine önemli katkılar yapmıştır.
- III. İpek ve Baharat yolları sayesinde ülkeler arasında gelişen siyasi, ticari ve kültürel ilişkiler; büyük göç hareketleri coğrafya biliminin gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Beşerî coğrafyanın kurulup gelişmesini sağlayan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karl Ritter
- B) Fredrich Ratzel
- C) Herodot
- D) Jamec Cook
- E) Von Humboldt

Dünya'nın Şekli ve Sonuçları

1. Dünya'nın dönüş hızının kutuplara doğru azalması, şafak ve gurup sürelerinin bu yönde artmasına neden olur.

Buna göre aşağıdaki kentlerden hangisinde gurup ve şafak süresinin daha uzun olduğu söylenebilir?

- A) Oslo B) Moskova C) Hatay
D) Jakarta E) Roma

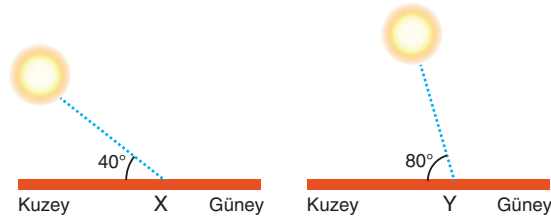
2. Dünya'nın şekli tam küre biçiminde olmayıp Ekvator'dan şişkin, kutuplardan basıktır. Bu şekle geoid denir.

- Yer çekimi kuvvetinin Ekvator'dan kutuplara doğru artması
- Ekvator çevresinin kutuplar çevresinden uzun olması
- Güneş ışınlarının yerküreye düşme açısının Ekvator'dan kutuplara doğru küçülmesi
- Ekvator yarıçapının, kutup yarıçapından büyük olması
- Sıcaklık kuşaklarının oluşması

Buna göre yukarıdakilerden kaç tanesi Dünya'nın şeklinin tam küre olması durumunda da gerçekleşir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Aşağıda, iki merkezde Kutup Yıldızı'nın ufuk düzlemindeki konumu verilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki merkez de Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
B) X merkezinde çizgisel hız daha fazladır.
C) Y merkezinde yer çekimi daha fazladır.
D) Y merkezinde tan ve gurup süreleri daha kısadır.
E) X merkezine Güneş ışınları daha büyük açıyla gelir.

4. Dünya'nın küresel şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde artış olduğu söylenemez?

- A) Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yol
B) Gece gündüz süre farkları
C) Deniz sularının tuzluluk oranı
D) Gölge boyu
E) Alaca karanlık süresi

5. Dünya'nın Ekvator'dan şişkin, kutuplardan basık kendine özgü şekline geoid denir.

Dünya'nın böyle bir şekle sahip olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

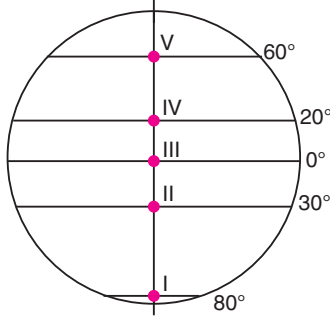
- A) Yer ekseninin, yörünge düzlemine eğik olması
B) Yörünge elips şekle sahip olması
C) Dünya'nın, Güneş etrafında dönmesi
D) Dünya'nın, kendi etrafından batıdan doğuya doğru dönmesi
E) Yer çekiminin Ekvator'dan kutuplara doğru artması

6. • Güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranı Ekvator'dan kutuplara doğru artar.
• Sıcaklık iklim kuşakları oluşur.
• Sürekli termik basınç alanları oluşur.
• Haritalarda şekil veya alan bozulmaları olur.

Bu durumların nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın günlük hareketi
B) Eksen eğikliği
C) Dünya'nın yıllık hareketi
D) Yörünge elips şekli
E) Dünya'nın şekli

7. Dünya'nın şekli nedeniyle ardışık iki meridyen arasındaki mesafe Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalır.

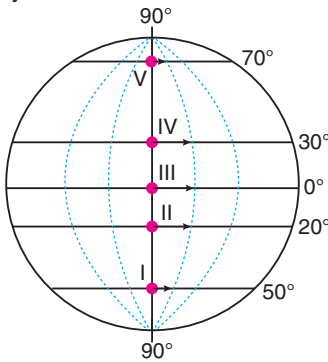
Buna göre şekilde verilen numaralandırılmış merkezlerin hangisinde doğuya ya da batıya doğru aynı mesafe yol alındığında daha az meridyen geçilmiş olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

- A) Türkiye'de kuzey yönünden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi
B) Aydınlik ve karanlık yarım kürelerin oluşması
C) Atmosferin kalınlığının kutuplara doğru azalması
D) Dünya'nın küresel şekle sahip olması
E) Kutuplarda sıcaklık değerlerinin sürekli olarak düşük olması

9. Aşağıdaki şekilde koordinatları verilen noktalardan aynı anda ve yerden aynı yükseklikte ok yönünde hareket eden uzay araçları turlarını aynı zamanda tamamlıyor.

Buna göre bu uzay araçlarından hangisinin hızı en fazladır?

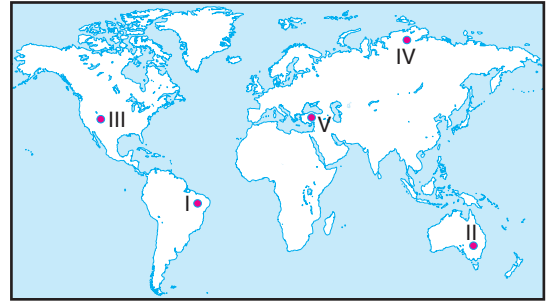
- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Bu durumun nedeni ile aşağıdakilerden hangisinin oluşum nedeni aynı değildir?

- A) Paralellerin çevre uzunluğunun kutuplara doğru küçülmesi
B) Yerden yükseldikçe görülen alanın genişlemesi
C) Kutup Yıldızı'nın Güney Yarım Küre'de görülmemesi
D) Sıcaklık iklim kuşaklarının oluşması
E) Aynı anda farklı yarım kürelerde farklı mevsimlerin yaşanması

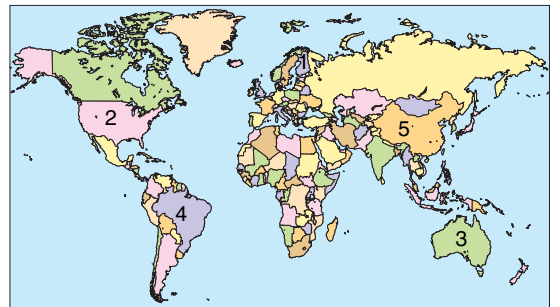
11. Dünya'nın küresel şekline bağlı olarak kalıcı kar sınırı, tarım, yerleşme ve bitki örtüsü üst sınırı kutuplara doğru gidildikçe azalır.

Buna göre haritada numaralandırılan alanların hangisinde kalıcı kar sınırı, tarım, yerleşme ve bitki örtüsü üst sınırından daha yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 12.

Haritada numaralandırılarak verilen ülkelerden hangisinde yaşayan insanlar, Güneş'in doğuşunu ve batışını daha uzun süreyle izleyebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Dünya'nın Hareketleri ve Sonuçları

1. Coğrafya öğretmenini derste Dünya'nın hareketleri konusunu işlerken öğrencilere şu soruyu yöneltmiştir:

“Dünya'nın kendi ekseninde dönüş süresi bugünkünden daha uzun olsaydı, sizce ne gibi değişimler yaşanırdı?”

Öğrenciler soruyu şöyle cevaplamışlardır:

Arkın: Gün süresi uzardı.

Ela: Meridyenler arasındaki yerel saat farkı artardı.

Meltem: Yıl içindeki gün sayısı azalırdı.

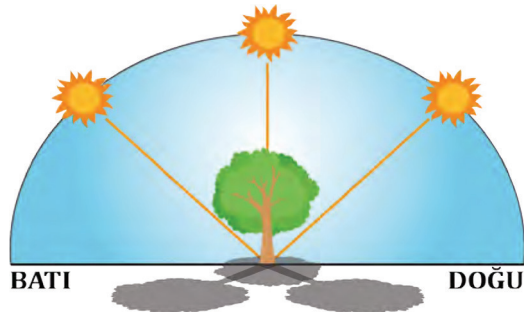
Ali: Dünya'nın kendi çevresindeki çizgisel dönüş hızı azalırdı.

Mert: Orta kuşakta yazlar daha serin geçirdi.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap doğru değildir?

- A) Arkın B) Ela C) Meltem
D) Ali E) Mert

2. Aşağıdaki görselde, cisimlerin gölge yönünün gün içindeki değişimi verilmiştir.

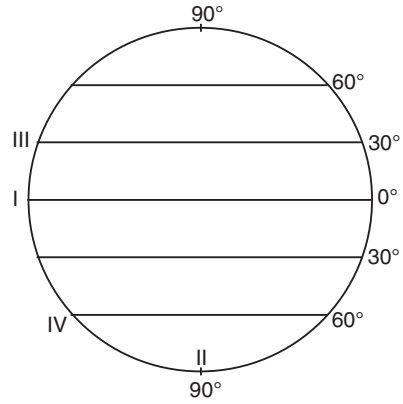
Bu durumun oluşmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın küresel şekli
B) Dünya'nın eksen hareketi
C) Dünya'nın eksen eğikliği
D) Yörüngenin elips şekli
E) Dünya'nın yıllık hareketi

3. Dünya, doğudan batıya doğru hareket etseydi aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmezdi?

- A) İzmir'de yerel saatler Malatya'dan daha ileri olurdu.
B) Roma'da güneş Tahran'a göre daha erken doğardı.
C) Güney Yarım Küre'de rüzgârlar sağa doğru sapardı.
D) Kara ve deniz meltemleri oluşmazdı.
E) Ana yönlerin (doğu-batı) yeri değişirdi.

4. Aşağıda Dünya üzerinde oluşan sürekli basınç kuşakları verilmiştir.

Dünya günlük hareketini yapmamış olsaydı, verilen basınç kuşaklarından hangilerinin oluşması beklenmezdi?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

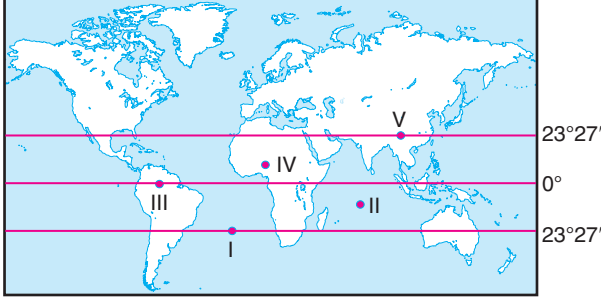
5. Aşağıda bazı tarihlerde Atina'dan yola çıkan beş gözlemcinin hareket yönü verilmiştir.

- I. 23 Eylül'de kuzeye
II. 21 Haziran'da güneye
III. 10 Kasım'da kuzeye
IV. 21 Aralık'ta güneye
V. 21 Mart'ta doğuya

Buna göre hangi tarihte yola çıkan gözlemci, ulaştığı yerdeki gündüz süresinin Atina'dakinden daha uzun olduğunu gözlemledi?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması Güneş ışınlarının yere düşme açısını etkiler. Işınların dik açıyla düşebileceği bölge dönenceler ile sınırlıdır.

Buna göre yukarıdaki haritada verilen noktalardan hangisine güneş ışınları ekim ayında dik açıyla gelebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Ekvator düzlemi ile yörünge düzlemi arasında $23^{\circ}27'$ 'lik bir açı bulunur. Bu açının değişmesi ülkelerde bazı özelliklerin değişmesine yol açardı.

Buna göre eksen eğikliğinin 10° olması durumunda Türkiye'de;

- I. Yıl içinde yaşanan gece gündüz süre farkı azalır.
- II. 21 Aralık'ta cisimlerin öğle vaktinde oluşan gölgeleri daha kısa olurdu.
- III. 21 Haziran'da güneş ışınlarını daha eğik açı ile alırdı.

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. I. Mevsimler oluşmazdı.
II. Güneş ışınları yıl boyunca Ekvator'a dik olarak gelirdi.
III. Aydınlanma çemberi yıl boyunca kutuplara teğet olarak geçirdi.

Yer eksenini, yörünge düzlemine dik olsaydı yukarıdakilerden hangileri gerçekleşirdi?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdaki tabloda 21 Aralık'ta Kuzey Yarımküre'de yer alan bazı merkezlerdeki gündüz süreleri verilmiştir.

Merkezler	Gündüz süresi (Saat)
I.	11.30
II.	11.00
III.	9.00
IV.	8.30
V.	6.00

Buna göre verilen merkezlerden hangisi Ekvator'a en yakındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Dünya üzerindeki aydınlık ve karanlık alanları birbirinden ayırdığı varsayılan çizgiye aydınlanma çemberi denir.

Buna göre aydınlanma çemberi aşağıdaki tarihlerden hangisinde kutup dairelerinden geçer?

- A) 21 Mart B) 4 Temmuz C) 3 Ocak
D) 21 Haziran E) 23 Eylül

11. 21 Mart tarihinde Arjantin'den Norveç'e giden bir bilim grubu;

- I. yaşanan mevsim,
- II. gündüz süresi,
- III. aynı boydaki cisimlerin gölge uzunluğu

durumlarından hangilerinin kesinlikle aynı olduğunu gözlemler?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Ankara'da yaşayan coğrafya öğretmeni Can, derste öğrencilerine bugün yaşanan gündüz süresinin dünden uzun olduğunu, yarından kısa olacağını söylemiştir.

Buna göre Can Öğretmen söylemini aşağıdaki hangi gün için söylemiş olabilir?

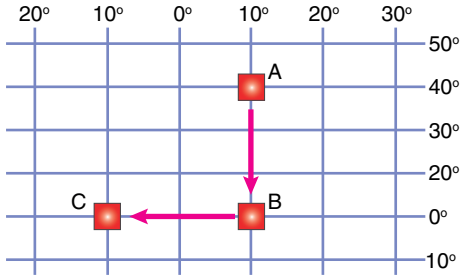
- A) 3 Ocak B) 23 Eylül C) 21 Aralık
D) 1 Aralık E) 21 Mart

Koordinat Sistemi - Konum - Zaman

1. Aşağıdakilerden hangisi paralellerin özelliklerinden değildir?

- A) Ekvator'dan kutuplara gidildikçe boyları kısalır.
- B) Bir yarım kürede 90 paralel bulunur.
- C) En büyük paralel dairesi Ekvator'dur.
- D) Aynı paralel üzerindeki noktalarda yerel saat aynıdır.
- E) Ardışık iki paralel dairesi arası kuş uçuşu mesafe her yerde 111 km'dir.

2. Görselde, bir uçağın izleyeceği rota oklarla gösterilmiştir.

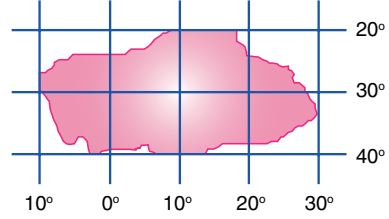
Buna göre görselde verilen rotayı izleyerek A noktasından B ve C noktasına ulaşan uçak yaklaşık kaç km yol almış olur?

- A) 2220
- B) 3330
- C) 4440
- D) 5550
- E) 6660

3. Aynı enlemde yer alan merkezlerde aşağıdakilerden hangisi aynı değildir?

- A) Saat dilimleri
- B) Ekvator'a olan uzaklıkları
- C) Çizgisel hızları
- D) Yer çekimleri
- E) Gece gündüz arasındaki süre farkları

4.

Koordinatları verilen bu bölge ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güney Yarım Küre'de yer alır.
- B) Doğusu ile batısı arasındaki kuş uçuşu uzaklık yaklaşık 4440 km'dir.
- C) Yılın belli zamanlarında bazı noktaları Güneş ışınlarını dik alır.
- D) Başlangıç Meridyeni'nin her iki tarafında da toprakları bulunur.
- E) Kuzeyi ile güneyi arasındaki kuş uçuşu uzaklık yaklaşık 2220 km'dir.

5. 21 Mart'ta 45° doğu meridyeninde yer alan Iğdır'da saat 06.30'da doğan güneş aynı gün 28° doğu meridyeninde bulunan Balıkesir'de kaçta batar?

- A) 19.08
- B) 19.58
- C) 20.00
- D) 20.30
- E) 20.38

6. Dünya üzerinde herhangi bir noktanın Ekvator düzlemine olan uzaklığının açı cinsinden değerine enlem denir.

Aşağıdakilerden hangisinde enlemin etkisinden söz edilemez?

- A) Yeraltı kaynakları
- B) Bitki örtüsü
- C) Denizlerin tuzluluk oranı
- D) İklim kuşakları
- E) Ekonomik faaliyetler

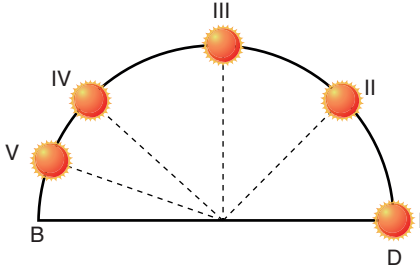
7. Meridyenlerle ilgili olarak;

- I. Boyları birbirine eşittir.
- II. Ardışık iki meridyen arasındaki mesafe her yerde aynıdır.
- III. Bir kutuptan diğer kutba uzanırlar.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

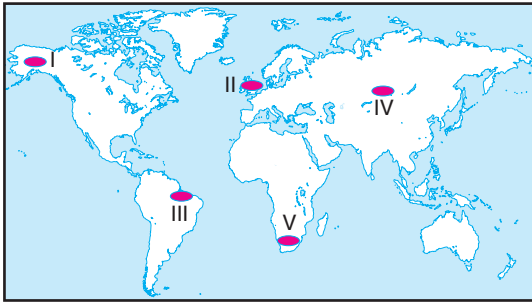
8. Ekvator üzerinde ve başlangıç meridyeninin batısında yer alan beş merkezdeki Güneş'in konumu aşağıda verilmiştir.

Buna göre hangi merkez, başlangıç meridyeni-ne daha yakındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

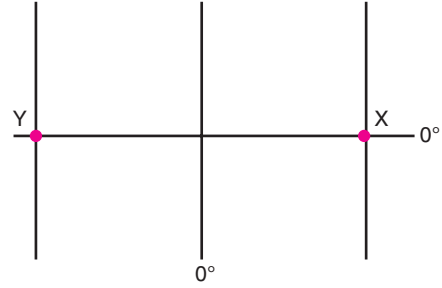
9. Aşağıdaki haritada bazı merkezlerin konumları numaralandırılarak verilmiştir.

Buna göre konumları verilen merkezlerden hangisinin yerel saati ile tarih değiştirme çizgisinin yerel saati arasındaki fark daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıda, Ekvator üzerinde yer alan ve aralarında 5550 kilometre mesafe bulunan X ve Y noktaları verilmiştir.

Buna göre Güneş, X noktasında doğduktan kaç dakika sonra Y noktasında doğar?

- A) 50 B) 80 C) 120 D) 160 E) 200

11. A kenti 40° doğu boylamında, B kenti ise 20° batı boylamında yer almaktadır.

21 Mart tarihinde A kentinde saat gündüz yukarıdaki konumdayken B kentinde kaç olur?

- A) 05.00 B) 07.20 C) 11.00
D) 13.00 E) 14.30

12. 10° batı meridyeni üzerinde yer alan A şehrinde yerel saat 14.10 ise 33° doğu meridyeni üzerinde yer alan B şehrinde aynı anda yerel saat kaçtır?

- A) 11.18 B) 12.58 C) 15.22
D) 17.02 E) 18.02

Türkiye'nin Konumu

1. Dünya üzerindeki bir alanın Ekvator'a ve başlangıç meridyenine göre konumu, mutlak konum olarak ifade edilir.

Buna göre Türkiye'nin;

- I. en uzun gündüzü 21 Haziran'da yaşaması,
- II. üç tarafının denizlerle çevrili olması,
- III. ortalama yükseltisinin fazla olması,
- IV. en doğusu ile en batısı arasında 19 meridyen fark olması

özelliklerinden hangileri mutlak konumu ile ilgilidir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

2. I. Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
II. Kış aylarında sıcaklığın batıdan doğuya gidildikçe düşmesi
III. Batı rüzgârları kuşağında yer alması
IV. Güney'den esen rüzgârların sıcak karakterli olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin orta kuşakta yer aldığını kanıtlar?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

3. Göreceli konum; dünya üzerindeki bir yerin okyanuslara, denizlere, kıtalara, boğaz ve kanallara, ülkelere, yer şekillerine, doğal zenginliklerine göre belirlenen konumdur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumu ile ilgili değildir?

- A) Sıcak su kaynakları açısından zengin olması
B) Bitki örtüsü çeşitliliğinin fazla olması
C) Arazi yapısının genç oluşumlu olması
D) Yer altı kaynakları çeşitliliğinin fazla olması
E) Ilıman kuşakta yer alması

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer aldığını kanıtlamaz?

- A) Deniz turizmi sezonunun en uzun Akdeniz'de yaşanması
B) Çizgisel dönüş hızının Antalya'da Çanakakale'ye göre fazla olması
C) Yıl içinde dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
D) Ardışık iki meridyen arasındaki mesafenin Hatay'da en fazla olması
E) 21 Aralık'tan sonra gündüz sürelerinin uzama ya başlaması

5. Coğrafya dersinde Naz Öğretmen, öğrencilerden Türkiye'nin göreceli konumunun etkileri ile ilgili bilgiler vermelerini istemiştir.

Öğrenciler şu bilgileri vermişlerdir:

Sevgi: Maden çeşitliliği fazladır.

Furkan: Kısa mesafelerde iklim değişimi fazla görülür.

Nuran: Sıcak su kaynakları açısından zengindir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdiği bilgi doğrudur?

- A) Yalnız Sevgi
B) Yalnız Furkan
C) Sevgi ve Furkan
D) Furkan ve Nuran
E) Sevgi, Furkan ve Nuran

6. Aşağıdakilerden hangisinde verilen paralel ve meridyenin Türkiye'nin kuzeybatısında kesiştiği söylenebilir?

- A) 26° batı meridyeni
42° kuzey paraleli
- B) 26° batı meridyeni
36° kuzey paraleli
- C) 45° doğu meridyeni
42° kuzey paraleli
- D) 27° doğu meridyeni
42° kuzey paraleli
- E) 45° doğu meridyeni
36° kuzey paraleli

7. Türkiye'nin aşağıda verilen özelliklerinden hangisinin oluşumu üzerinde hem mutlak hem de göreceli konumunun etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması
- B) Güneş ışınlarını öğle vakti hiçbir zaman dik olarak almaması
- C) Kara ve demir yolu yapım giderlerinin fazla olması
- D) Batı rüzgârları kuşağında yer alması
- E) Önemli ticaret yolları güzergâhında yer alması

8. Yaklaşık olarak aynı boylamda bulunan Artvin ve Siirt illeri ile ilgili;

- I. Yerel saatleri aynıdır.
- II. Güneş'in doğuş ve batış saatleri yıl boyunca aynıdır.
- III. Başlangıç meridyenine olan kuş uçumu uzaklıkları aynıdır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. İstanbul yaklaşık 41° kuzey paraleli ile 29° doğu meridyeni üzerinde bulunur.

Buna göre aşağıda koordinatları verilen merkezlerden hangisi İstanbul'un güneydoğusunda yer alır?

- A) 60° kuzey – 40° doğu
- B) 35° kuzey – 60° doğu
- C) 20° güney – 15° doğu
- D) 35° güney – 30° batı
- E) 50° kuzey – 50° doğu

10. Aşağıda verilen ülkelerden hangisinde doğu-batı yönünde eşit mesafe yol alındığında daha fazla yerel saat farkı oluşur?

- A) Endonezya
- B) Japonya
- C) Norveç
- D) Avustralya
- E) Arjantin

11. Ekvator'un 2800 kilometre kuzeyinde bulunan X kentinin yerel saati, başlangıç meridyeninin yerel saatinden 120 dakika ileridir.

Bu bilgilere göre X noktasıyla ilgili;

- I. yeryüzü şekilleri,
- II. bulunduğu saat dilimi,
- III. mutlak konumu,
- IV. matematik iklim kuşağı

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) II, III ve IV